

werelddelen

Voel je verbonden

**‘Waardig leven betekent
dat ieder mens wordt
gezien en erkend’**

Hoop voor
kinderen in Tsjaad

Stabiele basis door
zeekomkommers

Kleding vinden
in de kringloop?

Wereld

6

Van gebrokenheid naar hoop

14

Paul Schenderling:
'Rechtvaardige handel
is een heel centraal
thema in de Bijbel.'

Delen

4

Prikbord

10

Doe mee met
Sport for Others

12

Visser Jeba vertrouwt
op God

22

Jaarverslag 2024

Ver weg

18

Dubbelinterview:
'De cashew veranderde
mijn leven!'

Dichtbij

17

Kids

20

Kringloopchallenge: Vind
kleding voor een bruiloft
voor minder dan 20 euro

23

Eén van de... collega's van
Woord en Daad

Colofon

Werelddelen is een gratis kwartaaluitgave van Woord en Daad voor belangstellenden.

In een gebroken wereld, getekend door armoede en onrecht, streeft Woord en Daad naar zichtbare tekenen van Gods komend Koninkrijk. Het Bijbels perspectief op gerechtigheid en barmhartigheid drijft ons om dagelijks bij te dragen aan een duurzame verandering van mensen hier en daar.

Stichting Woord en Daad

Postbus 560, 4200 AN Gorinchem
Spijksedijk 16E, 4207 GN Gorinchem
Tel. 0183-611800
info@woordendaad.nl
www.woordendaad.nl

IBAN NL64 RABO 0385 4870 88
t.n.v. Woord en Daad, Gorinchem

RSIN-nummer: 004275871
KVK-nummer: 41118168

Directeur-bestuurder

Rina Molenaar MSc, r.molenaar@woordendaad.nl

Raad van toezicht

Voorzitter: Ds. G.J. Baan, Mijsheerenland
Secretaris: Dhr. G.V. den Hartog, Ochten
Overige leden: www.woordendaad.nl/rvt

Redactie van dit nummer

Caroline Holleman, Erika Levering (eindredacteur),
Hannah Neele, Henriët Kessels, Lisette Koolmees
(hoofdredeacteur), Lydia 't Lam, Rudolf Mulderij

Ontwerp en realisatie
BladenMakers, Ermelo

Drukkerij De Groot

Dit magazine is gedrukt op FSC®-gecertificeerd papier.

Oplage

54.000 exemplaren

Wilt u deze post niet meer ontvangen?
Bel ons via 0183-611800.

Werelddelen is bij de Christelijke Bibliotheek voor
Blinden en Slechtzienden gratis aan te vragen in
braille, grootletter en gesproken vorm. Belangstelling?
Bel 0341-56 54 99 of e-mail info@cbb.nl.

'Wanneer er onder u een arme zal zijn, ... zo zult gij uw hart niet verstijven, noch uw hand toesluiten voor uw broeder die arm is.'

Deuteronomium 15:7

Hart en hand open voor de arme

Dat er steeds weer mensen zijn die in armoede leven, is een gevolg van onze opstand tegen de goede heerschappij van onze Schepper.

Ook in dat opzicht kunnen we zeggen: 'Van het begin af is het zo niet geweest.'

Maar dat mag ons er niet toe brengen om te zeggen:

'Het is nu eenmaal zo; je zit als mens aan de goede kant van de aardbol of juist aan de verkeerde.'

Het bestrijden van armoede behoort bij een leven

'waardig voor de HEERE' (Kolossenzen 1:9). Het komt er dan wel op aan om dat in de juiste gezindheid te doen.

In de Bijbel wordt de armoede bestreden vanuit het hart van het Evangelie: de overvloed van Gods genade in Christus voor arme zondaars. Hart en hand worden erin betrokken. Kijk maar in bovenstaande tekst: 'Zo zult gij uw hart niet verstijven, noch uw hand toesluiten voor uw broeder die arm is.'

Laten we dus geven met een warm hart en met een open hand. De Israëliet moest tegelijk strijden tegen de lage gedachte die zou kunnen opkomen: 'Het kwijtscheldingsjaar komt eraan en daarom vertik ik het om mijn broeder nu nog te helpen. Dan ben ik immers al mijn uitgeleende geld straks kwijt!'

Dat zou zonde zijn tegenover God. De arme broeder zou daartegenover terecht een beroep op de Heere doen. Er zullen steeds armen zijn (vers 11). Vers 4 tekent het ideaal: als Israël God gehoorzaamt, hoeft er geen arme te zijn. Vers 11 tekent de praktijk vanwege de ongehoorzaamheid. Maar dan niet als een loutere constatering, maar als een krachtige aansporing: help daarom de arme.

Zullen we ons eigen bestedingspatroon er eens op nakijken? Geestelijk leven is ook mededeelzaam leven. Met hart en hand.

ds. P.D.J. Buijs, *Nunspeet*

Waardig **leven**

'Vanmiddag zijn we de grens van menselijkheid naar onmenselijkheid overgegaan', zei een reisgenoot nadat we voor het eerst de grootste vuilnisbelt van Ethiopië bezochten. Een zware, misselijkmakende walm slaat je tegemoet zodra je de vuilnisbelt in de wijk Koshe, in Addis Abeba, betreedt. Te midden van deze afvalzee wonen en leven gezinnen, ouderen en kinderen. Zonder sanitaire voorzieningen, maar met volop criminaliteit.

Een waardig leven? Dat lijkt hier mijlenver weg. De meeste mensen in Koshe voelen zich het uitschot van de maatschappij en vermijden het om zich vrij over straat te begeven.

Ook in de arme wijken van Bogotá, de hoofdstad van Colombia, is waardig leven allesbehalve vanzelfsprekend. Neem de wijk Lucero Alto, waar veel alleenstaande moeders met hun kinderen wonen. Drugsbendes zaaien er angst en terreur. Jongeren van twaalf zijn al prooi voor jeugdbendes.

De armoede dringt door tot in je poriën als je een wandeling door deze wijk maakt. En toch... toch verwonder ik me over de waardigheid waarmee vrouwen hier op straat verschijnen. Achter de houten muren van hun huizen koken ze, in oude kleren, pap boven een vuurtje. Maar zodra ze de deur uitstappen, is hun haar netjes gekamd, hun blouse gestreken, en brengen ze met opgeheven hoofd hun kinderen naar school.

'Armoede en geweld kunnen je in hun greep krijgen', zegt Paola tegen me. Ze is moeder van drie kinderen, haar man liet haar in de steek. Paola heeft alle reden om bij de pakken neer te zitten, maar dat doet ze niet. 'Uiteindelijk kies je zelf hoe je omgaat met de uitdagingen die op je pad komen', zegt ze, en ik wil mijn kinderen laten zien dat die keuze bij henzelf ligt - hoe groot de obstakels ook zijn.'

Eigenlijk geldt dat wereldwijd. Want laten we eerlijk zijn: zelfs in de Nederlandse overvloed brengt het leven genoeg uitdagingen met zich mee.

Kledingbeurs brengt € 1000,- op voor naaitraining Colombia

Op 26 en 27 maart 2025 vond in Ameide de halfjaarlijkse kledingbeurs van christelijk-maatschappelijke vrouwenvereniging Passage plaats. Geraakt door het verhaal van Nelcy in de vorige editie van Werelddelen, besloten de organisatoren een deel van het opgehaalde geld te doneren aan de naaitraining voor ex-prostituees in Colombia. Inmiddels is de cheque overhandigd!

Haïti luidt de noodklok: 'Het land stort in'

In Nederland hoor je er weinig over, maar Haïti verkeert in diepe crisis. Gewelddadige bendes controleren grote delen van de Haïtiaanse hoofdstad. Honderdduizenden inwoners zijn op de vlucht geslagen. Voor zo'n 5,5 miljoen Haïtianen dreigt acute voedselonzeekerheid.

Wij willen onze ogen hier niet voor sluiten. Samen met Haïtiaanse partnerorganisaties zetten we ons in om de kinderen te beschermen en de families en gemeenschappen te versterken. Bidt u mee?

Doneren kan via: www.woordendaad.nl/noodhulp-haiti.

Mooi kaartje

Wilt u iemand feliciteren, bemoedigen of een hart onder de riem steken? Een mooi kaartje op de mat kan iedereen waarderen. Door het hele land verkopen verschillende kringloopwinkels en verkooppunten wenskaarten. Tip: Koop er ook gelijk een set Woord en Daad postzegels bij!

Diploma voor Patrice uit Burkina Faso

Patrice Kam uit Burkina Faso kreeg dit voorjaar zijn masterdiploma uitgereikt. Als onderdeel van de master 'Learning and Innovation' op Driestar hogeschool ontwikkelde Patrice een app. Deze app helpt de leerkrachten om passend onderwijs te geven aan kinderen met dyslexie. Bij de uitreiking kreeg hij lovende woorden over zijn doorzettingsvermogen, talent en humor.

Patrice is projectmanager van ons programma voor goed onderwijs in Burkina Faso. Hij kan niet wachten om de opgedane kennis hiervoor in te zetten. Patrice, van harte gefeliciteerd!

Geslaagde actie in Ridderkerk

De leerlingen van de ds. G.H. Kerstenschool in Ridderkerk hebben zich actief ingezet voor leeftijdsgenoten wereldwijd. Met klus- en muntkaarten en een heuse vermeerderactie haalden ze ruim 3500 euro op voor ons werk tegen kindslavernij. De actie was in samenwerking met vrijwilligersgroep Woord en Daad Ridderkerk. Leerlingen en vrijwilligers: hartelijk bedankt voor jullie inzet!

Stuur post via onze kringloopwinkels!

Sinds kort staat in vijf van onze kringloopwinkels wel een heel bijzondere brievenbus. U kunt hier namelijk gratis de post voor het kind dat u sponsort in doen! Op deze manier maken we het post sturen nog laagdrempeliger. Komt u binnenkort langs in Alblasterdam, Barneveld, Dordrecht, Putten of Veenendaal?

Meer weten?

Wilt u meer weten over het werk van Woord en Daad? Kijk dan op www.woordendaad.nl. Volg ons op social media:

Van gebrokenheid **naar hoop**

Opvang en onderwijs voor kinderen in Tsjaad

Op wankelende tafels ligt de vis opgestapeld. Het is de vangst van de dag. In de hitte van de Tsjaadse hoofdstad weten ook vliegen de vangst te waarderen. De verkoopsters doen geen moeite om de vliegen te verjagen. Dat zou een onmogelijke opgave zijn. Klanten kijken er niet van op. Ze kopen de vis evengoed. Aan de rand van de markt hangen groepjes jongeren doelloos rond. Ook daar kijken de marktkooplui en klanten niet van op. De hoofdstad trekt veel jongeren en kinderen van het platteland, waar ze hun eigen problemen hadden. In de hoofdstad wacht geen betere toekomst, maar een leven op straat.

Onze partnerorganisatie in de hoofdstad Ndjamena, Fondation Dieu Bénit (FDB), zet zich voor deze kwetsbare en verwaarloosde kinderen in. Deze organisatie draagt de betekenisvolle naam 'God zegent' en vanuit die overtuiging proberen zij voor families en kinderen tot een zegen te zijn. In het opvanghuis van FDB worden 75 kinderen liefdevol opgevangen en verzorgd. Zij krijgen hier ook christelijk onderwijs. De opvang van de kinderen is erop gericht om de kinderen weer terug te laten keren naar hun familieleden. Als er geen familieleden zijn die de zorg op zich kunnen nemen, dan wordt er gezocht naar een geschikt pleeggezin.

We spraken Sephora, de directrice van FDB, over het opvanghuis, hun aanpak en de kinderen die zij liefdevol opvangen.

Hoe komen de kinderen in het opvanghuis terecht?

Dit verschilt, sommige kinderen komen samen met mensen uit het dorp, anderen worden gebracht door maatschappelijk werkers. Er zijn ook kinderen die door hun familieleden worden gebracht, zoals ooms en tantes. Deze familieleden hebben de voogdij over de kinderen, maar beschikken vaak niet over de middelen om voor hen te zorgen. Wij starten altijd een juridische procedure voordat een kind opgenomen wordt in het centrum. We onderzoeken bijvoorbeeld wat de achtergrond van het kind is en brengen familieleden in kaart.

Kunt u iets vertellen over de achtergrond van deze kinderen?

De kinderen die we opvangen in het centrum zijn

mentaal en fysiek beschadigd. Het zijn kinderen die veel geweld hebben meegemaakt, misbruikt zijn en lijden onder het verlies van hun ouders. Al dit geweld

'Het opvanghuis is niet alleen een toevluchtsoord voor kinderen. Het is een plaats van genezing.'

(Sephora, directrice FDB)

heeft onuitwisbare sporen achtergelaten in hun leven. En het zijn kinderen die zich in hun leven niet hebben kunnen ontplooien. Maar, het zijn ook kinderen die dromen over en hoop hebben op een betere toekomst!

Heftig om te horen! Hoe gaan jullie om met deze trauma's?

Psychologische begeleiding vormt de kern van wat we hier in het centrum doen. De kinderen komen met veel trauma's en zijn eigenlijk bang voor alles. Ook hebben

Het straatleven van Tsjaad.

Onderwijs geeft kinderen weer zelfvertrouwen.

ze een gebrek aan zelfvertrouwen. De begeleiding helpt hen dat zelfvertrouwen terug te krijgen. De begeleidingssessies gaan spelenderwijs. Zo worden er bijvoorbeeld spelletjes gedaan en laten we de kinderen een tekening maken. Door de gesprekken, spelletjes en tekeningen kunnen we veel onderliggende problemen opsporen en aanpakken. We helpen hen een zekere innerlijke rust te hervinden en hun leven opnieuw op te bouwen.

Hoe belangrijk is onderwijs in jullie programma?

Ik zou zeggen dat onderwijs de kern is van de ontwikkeling van een mens. Want zonder kennis, zonder naar school te zijn geweest, ben je beperkt. Onderwijs stelt hen in staat om te dromen van een beter leven. Het geeft perspectief, een visie op wat ze kunnen worden. Veel kinderen komen hier zonder te kunnen lezen en schrijven, omdat ze nooit naar school zijn geweest. En toch zijn het zeer begaafde kinderen. Sommigen van hen kunnen inmiddels wel lezen en schrijven en blinken zelfs uit op school. Onderwijs is een vorm van veiligheid voor hen. Het geeft ze stabiliteit en vertrouwen en moedigt hen aan om in hun toekomst te geloven.

Welke ontwikkeling ziet u kinderen doormaken?

Het opvanghuis niet alleen een toevluchtsoord voor kinderen. Het is een plaats van genezing en traumaverwerking. De kinderen komen aan met pijn, angsten en trauma's en vinden hier herstel. En als we ze vandaag zien glimlachen, dan is dat omdat ze vooruit zijn gehol-

'Veel kinderen komen hier zonder te kunnen lezen en schrijven, omdat ze nooit naar school zijn geweest'

(Sephora, directrice FDB)

pen! Het is een reis die hen hun zelfvertrouwen heeft teruggegeven. Dankzij het werk dat we samendoen, krijgen kinderen weer grip op hun toekomst.

Kinderen spelen op de binnenplaats van het opvangcentrum.

'God geeft mij kracht en hoop'

Naam | Merveille Bemadji Aristide

Leeftijd | 15 jaar

Woonplaats | Ndjamena, opvanghuis

Hoe was je situatie voordat je in het opvanghuis van FDB terecht kwam?

Voor FDB in mijn leven kwam, zag mijn leven er heel anders uit. Hun zorg en steun hebben mijn leven veranderd. Na de dood van mijn moeder nam mijn oma mij mee naar het dorp en kon ik niet meer naar school. Als mijn oma op het land ging werken, nam zij mij mee en moest ik meewerken. Mijn oma had niet de middelen om goed voor mij te zorgen en mij naar school te laten gaan. Toen ik zes was haalde mijn vader mij op, omdat hij wilde dat er goed voor mij werd gezorgd. Iets waartoe hij zelf ook niet in staat was. Hij bracht mij naar Ndjamena, waar het opvanghuis mij opnam. Hier kreeg ik te eten, mocht ik naar school en de begeleiders zorgden voor mij als ik ziek was. Door hen heb ik zoveel geleerd en geloof ik dat er ook voor mij een betere toekomst in het verschiet ligt.

Wat is je droom voor je eigen leven en het leven van je familie?

Ik droom ervan om econoom te worden, om voor mezelf en mijn

gezin te kunnen zorgen. En om weeskinderen te helpen die het moeilijk hebben.

Wat zorgt ervoor dat jij elke dag met nieuwe hoop en kracht begint?

God geeft mij elke dag weer nieuwe kracht en hoop! Want Hij heeft gezegd dat er niets onmogelijk is, als je in Hem gelooft!

Hoop voor Tsjaad

Tsjaad, een land in het hart van Afrika, wordt gekenmerkt door tal van uitdagingen. Voor velen is het dagelijks leven een strijd. Een strijd om te overleven.

Wijdverspreide armoede, voedselonze-kerheid, politieke instabiliteit en corruptie zijn enkele van de lange lijst problemen waar de bevolking dagelijks mee te maken heeft. Meer dan 40 procent van de bevolking leeft onder de armoedegrens. Met een gemiddelde levensverwachting van 53 jaar kunnen we wel stellen dat de gebrokenheid van onze wereld in Tsjaad een gezicht krijgt.

Juist in deze gebrokenheid wil Woord en Daad er zijn om samen met lokale partner-organisaties het verschil te maken. Juist ook in het leven van kwetsbare kinderen. Zodat kinderen, net als Merveille, weer zullen hopen en dromen.

Wilt u meer weten over dit project?
www.woordendaad.nl/project/kindsponsoring-in-tsjaad/

SAMEN TEGEN KINDSLAVERIJ

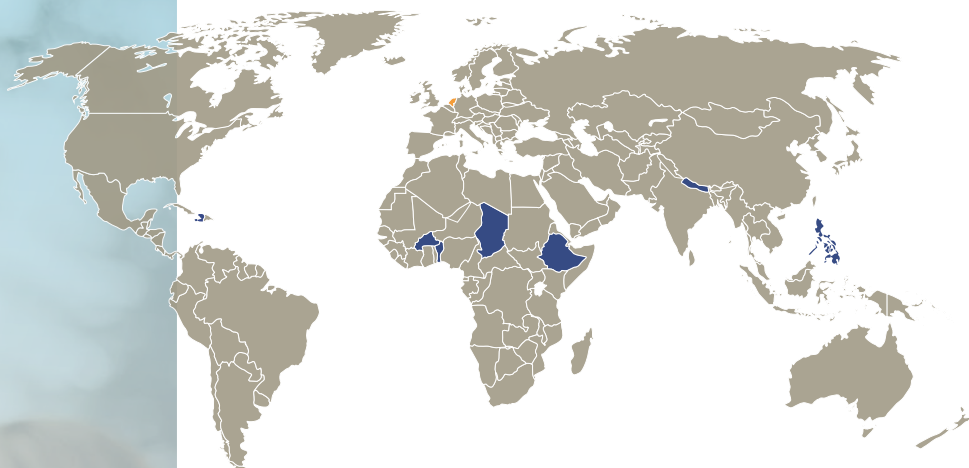
Belgische Ardennen
D.V. 27 september 2025

Kom alleen op zaterdag, of maak er een weekend van met een gezellige avond op vrijdag en een kerkdienst en sing-in op zondag.

NIEUW

Gezinsuitdaging!

Wandel een prachtige route van 12,5 km met het gezin

OVER HET DOEL

Jaarlijks worden miljoenen kinderen slachtoffer van lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld. Deze vorm van uitbuiting berooft kinderen van hun kindertijd en vaak ook van de kans op onderwijs.

Woord en Daad zet zich samen met partnerorganisaties in Tsjaad, Burkina Faso, Benin, Ethiopië, Haïti, de Filippijnen en Nepal in voor deze kinderen. In onze aanpak willen wij via een onderwijsprogramma, opvang en bewustwordingscampagnes uitgebuite kinderen bevrijden en uitbuiting in de toekomst voorkomen.

Samen met onze partnerorganisaties doorbreken we de ketens van misbruik en kinderarbeid!

EEN EVENT VAN: **Woord en Daad**

WWW.SPORTFOROTHERS.COM
WANDELEN | TRAILRUNNING | WIELRENNEN | MOUNTAINBIKEN

Visser Jeba vertrouwt op God

Geloven op een ruwe zee

In de rustige kustplaats Thevampiddy, Noord-Sri Lanka, woont Jebanesan Mariyagnanaseelan. Zijn dorpsgenoten noemen hem Jeba. Zijn naam betekent 'liefhebber van gebed'. Het geloof bestaat voor Jeba niet uit lege woorden. Hij vertrouwt op God. 'Mijn geloof houdt me op de been. Ook als de zee ruw is.'

Langs de onverharde weg, in de schaduw van hoge palmbomen, staan meerdere huizen. Aan de rand van het dorp vind je een grote, rooms-katholieke kerk. De meesten van de 500 dorpingen gaan hier naar de kerk. Even verderop staat, minder opvallend, het gebouw van de evangeliegemeente. Hier gaat Jeba met zijn vrouw en drie kinderen naar de kerk. Als kleine jongen verlangde Jeba al om te leven vanuit geloof.

Toch wordt dat geloof in zijn kinderjaren beproefd. Zijn vader worstelt in die tijd met alcoholisme. Na de vijfde klas kan Jeba niet verder leren. Hij gaat samen met zijn opa de zee op om te vissen. In die jaren woedt een burgeroorlog in het noorden van Sri Lanka. De oorlog tussen de Tamil Tijgers en de regering duurt vanaf de

jaren '80 tot 2009. Jeba's broertje is een van de naar schatting 70.000 slachtoffers van het conflict. 'Zijn overlijden brak me,

'In Azië zijn zeekomkommers een delicatessen'

maar ik keerde me naar God.' Een leven met Christus betekent voor Jeba: 'Helpen, vergeven en vertrouwen op God, ook als het moeilijk is.'

Zeekomkommers

Toch wordt Jeba's vertrouwen op God regelmatig op de proef gesteld. Bijvoorbeeld in zijn werk als visser, wat hij sinds 2010

zelfstandig doet. Door overbevissing, onder andere door grote vissersschepen uit India, vangen de vissers uit Sri Lanka steeds minder vis. Jeba was een van de eerste vissers in het dorp die het daarom over een andere boeg gooide. Hij begon met zeekomkommers kweken. Dat levert meer geld op, want in Azië zijn zeekomkommers een delicatessen. Vergis u niet: het uiterlijk van de zeekomkommer lijkt met wat fantasie op een komkommer, maar dat is gelijk ook de enige overeenkomst. Zeekomkommers zijn ongewervelde dieren met een langwerpige lichaam.

Met de steun van Woord en Daad en andere partnerorganisaties leert Jeba om zijn kennis over zeekomkommers en zeewier te vergroten en een goede afzetmarkt te vinden. Sinds een aantal

Zeekomkommers leven op de zeebodem. Alleen uiterlijk lijken deze ongewervelde dieren op komkommers.

jaar koopt hij tussen februari en augustus jonge zeekomkommers. Na negen maanden verkoopt Jeba de volgroeide dieren. Dat levert hem jaarlijks tussen de 850 tot 2.650 euro op. Als visser en monteur verdient Jeba daarnaast maandelijks 85 tot 175 euro. Op het platteland van Sri Lanka kan een gezin met twee kinderen leven van een maandinkomen van ongeveer 140 euro.

Noach

De zeekomkommers vormen een stabiele basis voor Jeba's inkomen. Toch kent ook dit vak uitdagingen. De beesten overleven niet als het zeewater te zoet wordt. Tijdens de moesson in 2024 heeft Jeba dit risico op bijzondere wijze voorzien. 'God liet me zien wat ging komen', vertelt hij. Jeba besluit net op tijd zijn zeekomkommers te verkopen. Ook waarschuwt hij de andere kwekers in het dorp, maar zij luisteren niet. Even later stroomt via de rivieren veel zoet regenwater de zee in. 'Veel van mijn dorpsgenoten verloren al hun zeekomkommers. Dat deed me denken aan Noach.'

Steun vissers op Sri Lanka:
www.woordendaad.nl/visserij

Gezonken moed?

Wat heeft het allemaal voor zin? Waar doe ik mijn werk voor? Kent u dat gevoel? Als ik de uitdagingen zie waar de vissers in Sri Lanka tegenaan lopen, bekruipt me dat gevoel wel eens.

De moed kan me in de schoenen zinken als ik de impact zie van onverwacht hevige regens of hitte op deze toch al kwetsbare gemeenschappen.

Of als ik hoor hoe de vangst voor de kleinschalige vissers jaarlijks daalt doordat internationale vissersschepen de zee leegvissen. Een te kleine vangst heeft grote gevolgen voor hun gezinnen.

Dit jaar zien we dat handelaren misbruik maken van de importtarieven die de Verenigde Staten aan Sri Lanka oplegt. Bij verschillende vissoorten daalde om die reden de prijs die de vissers ontvangen met 30-40 procent.

'We zagen iets van de uitdagingen van de mensen.'

Met 'De Vangst Van Morgen' stimuleren we vissers om meer samen te werken om weerbaarder te zijn tegen klimaatveranderingen en machtsblokken in de markt. We brengen de vissers samen in coöperaties die we trainen om hun eigen positie in te nemen. Ook leren vissers geld verdienen met kweken van zeekomkommers en zeewier.

Tijdens ons laatste bezoek ontmoetten we de vissers. We zagen iets van de uitdagingen waar zij voor staan. Tegelijkertijd zagen we ook tekenen van hoop.

Het blijft indrukwekkend om verhalen te horen van mensen, zoals Plantheran en Mary, die in staat zijn om voldoende geld te verdienen om in hun levensonderhoud te voorzien. Ze nemen hun verantwoordelijkheid. Een deel van hun inkomen zetten ze apart in spaargroepen. Zo sparen ze voor onvoorziene gebeurtenissen in de toekomst.

Die kleine tekenen van hoop geven mij motivatie om door te gaan. Ook al is de context complex en hebben mensen moeite om hun hoofd boven water te houden. Naast al deze zaken is de geestelijke nood in Sri Lanka ook voelbaar. Dan is het mooi om met de christelijke partner Ygro samen te werken. Zij laten de Bijbelse boodschap doorklinken in de trainingen die ze geven.

Paul Schenderling
Econoom

Paul Schenderling:

‘Rechtvaardige handel is een heel centraal thema in de Bijbel’

Wat drijft iemand om zich vast te bijten in de complexe wereld van internationale handel, ongelijkheid en eerlijke lonen? Voor econoom en schrijver Paul Schenderling is dat geen moeilijke vraag. Zijn interesse is geworteld in een diepe overtuiging: het evangelie vraagt om gerechtigheid, óók in de economie.

Hoe ontstond jouw interesse voor een rechtvaardige economie?

Als puber van 16 besloot ik dat ik economie wilde gaan studeren. Vooral omdat één vraag mij veel bezighield: *Waarom profiteren mensen in het Mondiale Zuiden zo weinig van de internationale handel?* Die vraag kwam niet uit het niets, maar werd geïnspireerd door mijn oom die als zendeling in Peru werkte. Hierdoor werd ik dus al op jonge leeftijd geraakt door de realiteit van armoede en het enorme verschil tussen arm en rijk.

Hoe lees je de Bijbel als econoom?

Ik ben econoom, maar in de eerste plaats ben ik christen. Het is heel bijzonder om de Bijbel als econoom te lezen. Hoe werkte het toen in vergelijking met nu? In de profetieën kom je bijvoorbeeld al veel onrecht tegen: mensen eigenen zich land toe dat niet van hen is. Rechtvaardige handel is eigenlijk een heel centraal thema in de Bijbel.

We zijn gewend geraakt om het tiende gebod - ‘Gij zult niet begeren’ - psychologisch te interpreteren, terwijl we hier eigenlijk ook een vorm van economische afpersing achter moeten zoeken. In de tijd van de Bijbel werd het weinige bezit van een arme vaak via schuldslavernij afgeperst door zijn rijke heer. Met andere woorden: een ongelijke machtspositie werd misbruikt om het bezit van een ander naar zich toe te halen. Dat machtsverschil is vandaag de dag nog steeds de wortel van het toe-eigenen van de vruchten van de arbeid van een ander en de vruchten van de

aarde. We hebben het dus over een heel basale vorm van gerechtigheid. Zo basaal dat het onderdeel is van de Tien Geboden.

Een rechtvaardige economie is een mooi streven. Toch leven nog veel mensen in extreme armoede. Wat kunnen wij doen?

Bij een rechtvaardige economie is er voor iedereen genoeg en kunnen mensen een goed leven leiden. Maar op dit moment is de wereldhandel zo ingericht dat de rijkdom van het Zuiden naar het Noorden stroomt. De

‘Van de 10 miljoen mensen die werken voor onze producten, leeft meer dan de helft onder mensonwaardige omstandigheden.’

mensen in het Zuiden — die voor onze consumptie werken — krijgen wel loon, maar geen leefbaar loon. Van de 10 miljoen mensen die werken voor onze producten, leeft meer dan de helft onder mensonwaardige omstandigheden.

Het betalen van een leefbaar loon is de meest directe en effectieve manier om recht te doen aan onze naasten in het Zuiden. Een leefbaar loon maakt het verschil tussen een mensonwaardig en een menswaardig bestaan. Het betekent dat mensen kunnen wonen,

eten en voor hun kinderen kunnen zorgen met een werkweek van maximaal 48 uur.

De Nederlandse consument kan hier heel praktisch aan bijdragen door bewust te consumeren. Bijvoorbeeld door te kiezen voor fairtradeproducten en eerlijke kleding, waardoor de makers wél een eerlijk loon betaald krijgen. Zelf ben ik betrokken bij het initiatief Just Enough. Onze productwijzer geeft van veel producten alle informatie die je nodig hebt om duurzame en eerlijke keuzes te maken in je aankopen.

Is fairtrade niet duur?

Dat valt best mee. Een trui van 30 euro zou maar twee euro duurder worden als de maker hiervoor een leefbaar loon ontvangt. Het aandeel arbeidskosten is verwaarloosbaar klein. Het probleem is dat fairtrade-producten nog steeds niche producten zijn en daarom betalen we er meer voor. We houden het dus zelf duur door het niet te kopen.

Ben je hoopvol?

Ik leef volgens het principe 'leven van genoeg'. Dit zorgt niet alleen voor duurzamere keuzes, maar ik ervaar hierdoor ook meer levensvreugde. Ik geloof dat eenvoud leidt tot geestelijke bloei. Als meer mensen vragen gaan stellen en eerlijkere keuzes gaan maken, ontstaat er beweging. De boodschap is wat mij betreft helder: eerlijke handel is geen vraag, maar onze Bijbelse opdracht om recht te doen!

Wilt u zelf duurzamere keuzes maken in de aanschaf van je producten?

Neem een kijkje in de productwijzer van Just Enough.
productwijzer.justenough.nl

Een verantwoord tussendoortje

Een menswaardig bestaan begint met werk dat een eerlijk inkomen oplevert. Dit speelt ook een centrale rol in de agrarische projecten van Woord en Daad. We zetten ons in voor inclusieve waardeketens en eerlijke lonen, onder meer voor kleinschalige boeren.

Een mooi voorbeeld is de Anatrans-fabriek in Burkina Faso, waar dagelijks zo'n 1300 medewerkers cashewnoten kraken, pellen en verpakken. Zij ontvangen een eerlijk salaris en werken onder goede arbeidsomstandigheden – iets wat in deze regio allesbehalve vanzelfsprekend is.

Achter deze fabriek staan duizenden lokale boeren die eveneens profiteren van de keten. Het resultaat? Cashewnoten van hoge kwaliteit én betere inkomens voor de arbeiders en hun gezinnen.

Deze heerlijke en verantwoorde noten zijn verkrijgbaar via onze verkooppunten!

www.woordendaad.nl/producten

**Waarom
een moe-
eigenlijk dat
Dat je bijvoor-
ken hebt en e
Dat je naar sc
eerlijk met jou**

Misschien denk
woon? Helaas zi
niet hebben. Een
ontmoette ik Saj
met zijn ouders

Dat je bijvoorbeeld genoeg te eten en drinken hebt en een veilige plek om te wonen. Dat je naar school kunt gaan en dat mensen eerlijk met jou omgaan.

dat Sajan en zijn broertje naar school kunnen gaan.
Ze willen het beste voor hun kinderen.

Sajan zit nu in het sponsorprogramma. Iemand in Nederland ondersteunt hem, zodat hij naar school kan gaan, voldoende eten krijgt en naar de dokter kan als dat nodig is. Sajan is heel blij dat hij naar school kan. Hij zegt: 'Ik vind het leuk om te leren!' Als we hem vragen of hij ook een schooluniform heeft, laat hij die met trots zien. Hij heeft er zelfs twee! Maar zijn reserve-uniform laat hij netjes in de kast hangen. Weet je waarom? Zodat hij die aan zijn broertje kan geven wanneer hij die nodig heeft. Daarin was Sajan echt een voorbeeld voor mij. Hij liet mij zien hoe je kunt omzien naar de ander en kunt delen van wat je hebt gekregen!

Groetjes,
Lisette Koolmees

Gelukt? Mail je oplossing voor zaterdag 28 juni 2025 naar kids@woordendaad.nl. Vermeld daarbij altijd je naam, adres en leeftijd. Wie weet win je een leuke prijs!

$$\Delta \sqrt{t} \leq C \approx C t \quad \$x \pm \leq \quad \text{€} C \quad \pm^{\text{®}} \text{€} \partial!$$

©	£	∂	K	∞	S	Δ	V
±	N	Π	P	÷	T	±	R
√	A	°	I	≤	D	×	O
€	J	α	M	≈	L	\$	W

Antwoord:

[illegible]

Dubbelinterview

'De cashew veranderde mijn leven!'

Passie voor cashewnoten in Nederland en Sierra Leone

De cashew is een veelzijdige noot die in Nederland graag wordt gegeten. Maar waar komt de cashewnoot vandaan? We interviewen notenbakker Harmen uit Nederland en cashewboer Abduali uit Sierra Leone over hun gedeelde passie voor de cashewnoot.

Ik ben Harmen, oprichter en notenbakker van Het Notenlaantje. Ik woon in Noord-Brabant en ben al ruim acht jaar gespecialiseerd in het zorgvuldig selecteren en branden van noten. Mijn werk draait om ambacht, aandacht en smaak. Elke noot verdient een perfecte behandeling.

Hoe verloopt jouw werkdag?

Mijn dag begint vaak vroeg, met het branden van noten. Ook ben ik bezig met voorbereiding voor de markten, bestellingen voor de webshop en het contact met klanten en leveranciers. Het is een afwisseling van ambacht, logistiek en klantgericht werken. Precies wat het zo leuk maakt.

Waarom ben je zo gepassioneerd over de cashewnoot?

Noten zijn puur natuur en zitten boordevol goede stoffen. Cashewnoten hebben een zachte, romige smaak die goed combineert met zoete en hartige gerechten. Het blijft bijzonder hoe zo'n kleine noot zo'n grote impact kan hebben op smaak én gezondheid.

Je hebt ook trainingen gevolgd. Wat is de meest waardevolle les die je daar hebt geleerd?

Kwaliteit begint bij de bron. Door te investeren in kennis over herkomst, verwerking en smaakontwikkeling kun je als specialist écht het verschil maken. Wist je dat de cashewnoot geen noot is, maar het zaad van de cashewappel? En dat de buitenste schil giftige stoffen bevat, waardoor het zorgvuldig verwijderd moet worden?

Wat weet je over de waardeketen van de cashewnoot?

De productie van cashewnoten is intensief en vindt vaak

plaats in landen als India, Vietnam en Afrikaanse landen. We werken waar mogelijk met leveranciers die transparantie bieden in hun keten en streven naar eerlijke handelsrelaties. Onze focus ligt op kwaliteit én duurzaamheid.

Zijn jouw cashewnoten fair trade?

Fair trade is nog niet op alles haalbaar, maar we zijn hier wel actief mee bezig. Transparantie en duurzaamheid zijn belangrijk voor ons. We zoeken naar haalbare stappen die echt impact

'Wist je dat de cashewnoot eigenlijk niet echt een noot is?'

maken. Ik vind het belangrijk om verantwoordelijkheid te nemen. Dat betekent eerlijk zijn over wat op dit moment wél en niet haalbaar is, maar altijd met een blik op verbetering.

Is de notenbranche een winstgevende branche?

Het is een uitdagende branche, zeker als je kiest voor kwaliteit en duurzaamheid. Het is ook een branche vol kansen – mensen zijn steeds bewuster bezig met voeding, en goede noten passen daar bij. Uiteraard moeten we winstgevend zijn om te kunnen blijven bestaan!

Wat zijn jouw dromen voor de toekomst?

In de toekomst hoop ik ons assortiment uit te breiden met nieuwe smaken en innovatieve combinaties. En natuurlijk: nog meer mensen blij maken met écht lekkere, eerlijke noten.

Harmen

Abduali

Mijn naam is Abduali. Ik heb een stuk land van 24 hectare. Op zes hectare verbouw ik sinds 2014 cashews. Op de overige achttien hectare verbouw ik andere gewassen. Inmiddels komt 75 procent van mijn totale inkomen uit landbouw. Verder ben ik secretaris en trainer van *Good Farmers Cooperative*. Dit is een groep cashewboeren in Rogbanah, Sierra Leone.

Hoe verloopt jouw werkdag?

Iedere ochtend ga ik samen met mijn vrouw en vier kinderen naar het land. Er is altijd werk te doen. We wieden onkruid, vegen de grond of planten nieuwe gewassen. Dit jaar hebben we al meer dan 500 kilo cashewnoten geoogst en we zijn nog steeds bezig. Soms zijn we de hele dag op het land.

Waarom ben je zo gepassioneerd over de cashewnoot?

De cashew is een betrouwbare bron van inkomsten. Ik ben betrokken op andere cashewboeren. Ik geef trainingen, hierdoor ben ik bekend in de omgeving. Ik moedig dorpsgenoten aan om in cashewbomen te investeren. Dit helpt hen in het onderhouden van hun gezin. Ook zijn cashewnoten rijk aan eiwitten en vitamines, dus erg voedzaam. De cashew veranderde mijn leven en bracht geluk in ons gezin!

Je hebt ook trainingen gevolgd. Wat is de meest waardevolle les die je daar hebt geleerd?

Ik leerde tijdens trainingen cashewbomen kweken, verplanten, snoeien en enten. Ook leerde ik hoe ik het beste met de cashewnoten om kan gaan na de oogst. Dankzij de trainingen kan ik mijn gewassen goed beheren. In de toekomst leer ik graag hoe ik mijn cashewnoten nog beter kan verkopen op de markt.

Wat weet je over de waardeketen van de cashewnoot?

Het begint met boeren zoals ik. Een uitdaging in ons land is de toegang tot landbouwgrond, vooral voor vrouwen. Gelukkig is er nu een wet die dit aanpakt. Steeds meer boeren laten de traditionele manieren om cashewnoten te verbouwen los, waardoor de opbrengst groeit. Ik verkoop mijn cashewnoten aan opkopers, die de cashewnoten exporteren. Hierna worden de cashews geroosterd of gebrand en geconsumeerd.

Hoe helpt fair trade jou?

Fair trade certificering helpt ons inkomen te verhogen. Soms krijgen we zelfs bonussen. Dat verbetert mijn leven en dat van mijn gezin!

Is de notenbranche een winstgevende branche?

Zeker, maar dit verschilt per jaar. Vorig jaar was er te veel zon, waardoor er geen noten aan de bomen groeiden. Dit jaar heb ik met de verkoop van mijn cashewnoten meer verdiend dan met welke andere baan ooit. De prijs 2 Leones per kilo hoger dan in 2024. Een zak van 80 kilo verkoop ik nu voor 1.200 Leones. Ik verwacht dit jaar meer dan 300 zakken te verkopen. Hierdoor hoeven we niet meer de eindjes aan elkaar te knopen.

Wat zijn jouw dromen voor de toekomst?

Ik droom ervan om één van de grootste cashewboeren van Sierra Leone te worden. Ik wil een groot stuk land bezitten waar ik veel kan oogsten en verkopen. Ik wil ook beginnen met het verwerken van cashewnoten voor lokale consumptie. In Sierra Leone eten we de noten onbewerkt, dus hier ligt nog veel potentie.

Kringloopchallenge:

Vind kleding voor een bruiloft voor minder dan 20 euro

Ik val maar gelijk met de deur in huis. Een kringloopwinkel heb ik nog nooit van binnen gezien. Terwijl mijn collega's hard werken voor betere leefomstandigheden voor onze medemens ver weg, maak ik nog steeds niet-duurzame keuzes. Kleding, interieurdecoratie en speelgoed voor mijn dreumes: ik koop het allemaal nieuw. Waarom? Blijkbaar kan ik de euforie van het 'nieuwe' niet weerstaan en laat ik het 'oude' liever liggen.

Op een druilerige namiddag in Gorinchem kijkt de redactie mij hoopvol aan: of ik voor Werelddelen een verslag wil schrijven over het vinden van een complete bruiloftsoutfit bij een Woord en Daad kringloopwinkel. Hoewel ik dit jaar gast ben op meerdere bruiloften, stem ik weifelend in. Kleding voor een bruiloft is wel het laatste wat ik in een kringloopwinkel zou kopen. Of ik hier nou de geschikte collega voor ben?

Op koopjesjacht

Terwijl de eerste zonnestralen de aarde verwarmen en de natuur langzaam ontwaakt uit een winterslaap, rijdt ik Putten binnen. Voorbij het tankstation vind ik op Ambachtstraat 10 de kringloopwinkel. Niet te missen

door het grote bord waar het oranje en blauwe logo van Woord en Daad op prijkt. Talloze fietsen staan voor het raam van de etalage geparkeerd. Ik ben blijkbaar niet de enige die op koopjesjacht gaat.

Anekdoten

Terwijl ik naar binnen loop, word ik vriendelijk begroet door twee winkelvrijwilligsters. Snel kijk ik om me heen: het ziet er erg gestructureerd uit. Lampen bij de lampen, speelgoed bij het speelgoed, en ga zo maar door. Veel tijd om rond te kijken is er niet, want enthousiast vertellen de vrijwilligsters over het reilen en zeilen in de winkel. Bij het innamedepot volgen de anekdotes: klanten die ronduit smerige producten inleveren of juist prachtige, ongedragen merkkleding.

Een vrijwilligster bekent eerlijk: 'Bij het innemen van de spullen, haal ik er weleens iets tussenuit. Dat koop ik dan zelf.'

Verbinding bij de koffietafel

Na de ontboezemingen van de dames is het tijd voor een bakje thee. Aan de koffietafel in het midden van de winkel neemt een vrouw van middelbare leeftijd plaats op de stoel naast me. Vermoedelijk komt ze hier vaker, want ze groet de winkelvrijwilligers vriendelijk. Ze vraagt of ik hier uit de buurt kom. Als ik ontkennd reageer, vraagt ze naar de kringloopwinkels bij mij in de buurt. Het antwoord moet ik haar schuldig blijven. Toch weerhoudt het haar niet om enthousiast

'Het eerste jurkje is te kort, het tweede jurkje te groot, maar het derde jurkje lijkt een schot in de roos.'

te vertellen over haar kringloopvondsten. En hoe erg ze kan genieten van de zon, die na lange tijd eindelijk weer schijnt. Daarin vinden we elkaar.

Nadat ik rustig een rondje door de winkel heb gemaakt, is het tijd om bruiloftskleding te vinden. Normaliter zou ik uitzien naar zo'n legitiem winkelmoment, maar nu zakt de moed me in de schoenen. Zou het me wel lukken? En als het niet lukt? Wat moet ik dan in mijn verslag schrijven? 'Kringloopchallenge van Woord en Daad-medewerker mislukt'?

Tussen de kledingrekken

Eén van de vrijwilligsters loopt mee richting de kledingafdeling. Gelijk valt mijn oog op een blauw jurkje met witte stipjes. Niet geschikt voor een bruiloft, maar wel leuk voor de zomervakantie. Snel haal ik het jurkje uit het rek. Even passen als ik klaar ben met kijken. Daarna volgt er nog een blauw en beige jurkje op de vakantiestapel. Verrassend genoeg hangen er ook chique jurken tussen. Glimmende stoffen, geborduurd bloemen en grote strikken: de jurken zijn allemaal bruiloft waardig. Inmiddels is de vrijwilligster verdwenen achter een grote stapel kleding, die ze enthousiast voor mij naar het pashokje draagt. Tijd om te passen!

Schot in de roos

Het eerste jurkje is te kort, het tweede jurkje te groot,

Caroline in kringloopwinkel Putten.

maar het derde jurkje lijkt een schot in de roos: het is een simpele stof, maar de pofmouwen maken het wel feestelijk. Voor de zekerheid pas ik ook de rest van de stapel. Het laatste jurkje geeft de doorslag. De roze kleur in combinatie met de vleermuismouwen overtreft jurk drie. Uit het sierradenrek vis ik nog een mooie armband en de vrijwilligster reikt me een paar hoge zwarte hakken en een mooi geborduurd tasje aan. Challenge geslaagd: voor 17 euro heb ik een hele outfit!

Plastic glijbaan

Terwijl ik met vier kledingstukken richting de kassa loop, kan ik de verleiding niet weerstaan om even bij het kinderspeelgoed te kijken. Vooraan staat een grote, groene, plastic glijbaan. Ik denk aan mijn dreumes, die momenteel de wereld volop ontdekt. Dit zou ze fantastisch vinden. En het kost maar € 3,50. Daarna staat een loopfiets in alle kleuren van de regenboog. Ach, die kan er ook nog wel bij. Als ik weggrijd, verwonder ik me weer over de ontluikende natuur. En over mijn achterbak, die uitpuilt van de kringloopvondsten. Blijkbaar ben ik ontwaakt uit mijn kringloopslaap.

Bezoek een kringloopwinkel bij u in de buurt

Met bijna 30 winkels door heel Nederland is er altijd een winkel bij u in de buurt. En het mooie is: met uw aankoop zorgt u voor hergebruik van spullen én u steunt het werk van Woord en Daad. De winkels zijn een lokale ontmoetingsplek voor jong en oud. Welkom!

Benieuwd naar de winkels? Ga naar www.woordendaadwinkels.nl.

Kort & bondig

IN VERBINDING VOORUIT

Jaarverslag 2024

BEDANKT! In 2024 zagen we hoe zorg voor de meest kwetsbaren in de wereld lang niet vanzelfsprekend is. Het eigenbelang van landen voerde de boventoon, terwijl juist de meest kwetsbaren het hardst werden geraakt. Oorlogen en toenemend geweld maakten schuldloze burgers tot slachtoffers. Op plekken waar haat heerst, wil Woord en Daad liefde brengen. Waar hopeloosheid overheerst, willen we hoop bieden en laten zien dat mensen er niet alleen voor staan. Samen boeken we vooruitgang. We gingen de uitdaging aan om de onzichtbaren zichtbaar te maken.

Ons kompas, de Bijbel, roept ons op om zorg te dragen voor naasten, dichtbij én ver weg. Alleen samen boeken we echte vooruitgang. We deden dit in verbinding met onze achterban en de Nederlandse samenleving.

Veel dank voor uw voortdurende betrokkenheid en gebed. Dat maakt ons telkens weer verwonderd en hierin ervaren we juist met u en jou verbinding!

Rina Molenaar,
voorzitter raad van bestuur
Jacob Jan Vreugdenhil,
lid raad van bestuur

Inkomsten en bestedingen

Inkomsten 2024

€ 37.241.960

Bestedingen doelstelling 2024

€ 35.600.149

De landen
waar Woord
en Daad werkt

Draagvlak in Nederland

66.127

Particuliere donateurs

403

Betrokken scholen

76,73

FTE's op 31-12-2024

11.500

Jongeren met een abonnement op Grenzeloos

4.209

Vrijwilligers

1.593

Betrokken ondernemers

11

Actieve medewerkers flexibele schil

23.330

Sponsors van sponsorkinderen

Resultaten programma's

31.080

Kinderen op school

29.682

Sponsorkinderen

15.645

Huishoudens bereikt met noodhulp

280.862

Mensen bereikt met Duurzaam Water

26

Core partners

10.184

Mensen met werk

11.121

(Boeren)ondernemers getraind

Sport for Others

Met het sportieve evenement Sport for Others weet Woord en Daad een jongere doelgroep aan zich te binden. Dit jaar wandelden, renden en fietsten in de Ardennen meer dan 350 deelnemers € 350.000 bij elkaar voor het tegengaan van kinderuitbuiting.

Bekijk de aftermovie →

Directeur Fondation Dieu Bénit

Sephora Nadjimbaidje is directeur van Stichting Dieu Bénit (God zegent) in Tsjaad. "Woord en Daad werkt aan duurzame oplossingen die het leven van mensen veranderen en de weerbaarheid van gemeenschappen vergroten."

Eén van de... **collega's van Woord en Daad**

Ruben Vlot is
PMEL-expert

Je bent PMEL-expert, wat houdt dat in?

Kort gezegd houdt dat in dat ik data en inzichten verzamel, met name voor projecten rondom Agrarische Ontwikkeling. Deze data gebruik ik om te kijken of de activiteiten goed verlopen, of de beoogde resultaten behaald worden en of we moeten bijsturen. Samen met collega's en medewerkers van onze partnerorganisaties zorg ik er dus voor dat we niet alleen mooie plannen maken, maar ook daadwerkelijk blijvende verandering realiseren.

Welk onderdeel van jouw werk maakt je enthousiast?

Ik werk niet alleen met cijfers en rapporten, maar heb vooral ook contact met lokale medewerkers en de mensen achter de cijfers. De data vertellen ons of een boer zijn opbrengst kan vergroten of dat hij zijn

blijft confronterend. Waar je wieg staat bepaalt grotendeels wat je kansen in het leven zijn. Of je toegang hebt tot onderwijs, gezondheidszorg of werk. Niet iedereen krijgt dezelfde kansen en dat voelt oneerlijk. Maar in plaats van een machteloos gevoel geeft het me juist motivatie.

In de projecten waaraan ik bijdraag, draait het om het versterken van boeren en gemeenschappen. Dat begint bij praktische ondersteuning: hoe kan een boer zijn gewassen beter verbouwen? Hoe zorgen we ervoor dat hij een eerlijke prijs ontvangt voor zijn producten?

Waardig leven gaat verder dan economische vooruitgang. Het gaat ook over eigenwaarde, over zelfstandigheid en over gehoord worden. In onze projecten werken we samen met lokale partners om boeren niet alleen technische kennis te geven, maar ook om ze te helpen op te komen voor hun rechten en om toekomstperspectief te bieden.

Wat zegt 'Waardig leven' jou persoonlijk?

Waardig leven betekent voor mij dat ieder mens wordt gezien en erkend, los van de plaats waar je geboren bent of wat je achtergrond is. Dat je de kans krijgt om je talenten te ontwikkelen om volwaardig mee te kunnen doen in de samenleving. Maar het zit ook in de manier waarop we met elkaar omgaan. In mijn werk ben ik veel met cijfers bezig, maar achter die cijfers zitten mensen. Mensen met dromen, talenten en mogelijkheden. Daarom vind ik het belangrijk om verder te kijken dan alleen de resultaten van een project. Ik hoop dat ik daar met mijn werk een klein beetje aan bij mag dragen.

'Waardig leven betekent voor mij dat ieder mens wordt gezien en erkend.'

producten kan verkopen aan nieuwe partijen. Dat motiveert me om steeds weer te zoeken naar manieren om projecten waardevoller maken, zodat ze bijdragen aan een betekenisvolle verandering in mensenlevens.

Het thema van deze Werelddelen is 'Waardig leven'. Hoe geef je dat vorm in de projecten waar je aan bijdraagt?

Als ik door projectlanden reis, bedenk ik regelmatig: hier had ik ook geboren kunnen worden. Dat besef

Als mijn eigen kind

Toen Abhi drie jaar oud was, verloor hij zijn moeder bij een overstroming. Zijn buurvrouw, Chandra, besloot hem in huis te nemen. Inmiddels is Abhi acht jaar en gaat hij met plezier naar school. Elke ochtend staat hij veel te vroeg klaar om te vertrekken. Met tranen in haar ogen vertelt Chandra: 'Hij voelt als mijn eigen kind. Mijn enige wens is dat hij zich kan ontwikkelen tot een goed mens.'

Retouradres: Postbus 560 • 4200 AN Gorinchem

Port Betaald

**Woord
en Daad**